

Bogdán Mária

Médiakutató

Tudományos segédmunkatárs

MTA Társadalomtudományi Kutatóközpont

Kisebbségkutató Intézet

A romák médiareprezentációja – Az idegen reprezentációja a médiában

A romák társadalmi megítélése az idegenként azonosításukkal kezdődött, és ez a társadalmi értelmezés velük kapcsolatban azóta sem változott. Több tudományterület és megközelítés értelmezését áttekintve, az idegen olyan viszonyrendszer, amely a csoport, a közösség kapcsán, a társadalmi és lélektani távolságban értelmeződik. Jacques Derrida például a vendégszeretet (hospitality) fogalmából kiindulva, a csoportba belépő ismeretlen helyzetén keresztül, filozófiai értelemben elemzi és azonosítja az idegen státusát és társadalmi lehetőségeit. A szociálpszichológiai megközelítések pedig az idegent az identitás kapcsán definiálják, a többségi társadalom felől építkező, negatív viszonyrendszerként, aminek az eszköze az előítéletes attitűd és a rasszista beszédmód. A romákról való tudás és tudástermelés alakulását nagymértékben alakítja a róluk szóló médiareprezentációs gyakorlat – erről, korábbi kutatások tükrében, azt mondható el, hogy a média alapvetően erősíti és generálja a romákkal szembeni negatív előítéleteket a társadalomban. A fentiek értelmében azonban fontos látni, hogy mindez csak eszköz az idegen pozíciójának és viszonyrendszerének fenntartására. Ahogyan a média egyébként eszköze lehet annak is, hogy ez a megítélés és társadalomkép változzon. Előadásomban e változtatási kísérletre hozok olyan példákat, ahol romák értelmezik újra ezt a viszonyrendszert, ezt a kétpólusú társadalomképet, a közösségi médiatérben.